

**VALSTYBINĖS MOKESČIŲ INSPEKCIJOS PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ
MINISTERIJOS VIRŠININKO**

I S A K Y M A S

**DĖL KASOS APARATŲ IR PREKYBOS (PASLAUGŲ TEIKIMO) AUTOMATŲ,
ĮTRAUKIAMŲ Į LIETUVOS RESPUBLIKOJE LEIDŽIAMŲ NAUDOTI KASOS
APARATŲ IR PREKYBOS (PASLAUGŲ TEIKIMO) AUTOMATŲ MODELIŲ SĄRAŠĄ,
TECHNINIŲ REIKALAVIMŲ**

2004 m. sausio 26 d. Nr. VA-9
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 13 d. nutarimo Nr. 1283 „Dėl Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. [82-3522](#); 2003, Nr. [102-4606](#)) 2.3.1 punktu,

t v i r t i n u pridedamus Kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų, įtraukiamų į Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašą, techninius reikalavimus.

VIRŠININKĖ

VIOLETA LATVIENĖ

PATVIRTINTA

Valstybinės mokesčių inspekcijos prie
Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
viršininko 2004 m. sausio 26 d.
įsakymu Nr. VA-9

KASOS APARATŲ IR PREKYBOS (PASLAUGŲ TEIKIMO) AUTOMATŲ, ĮTRAUKIAMŲ Į LIETUVOS RESPUBLIKOJE LEIDŽIAMŲ NAUDOTI KASOS APARATŲ IR PREKYBOS (PASLAUGŲ TEIKIMO) AUTOMATŲ MODELIŲ SĄRAŠĄ, TECHNINIAI REIKALAVIMAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šie Kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų, įtraukiamų į Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašą, techniniai reikalavimai (toliau – Techniniai reikalavimai) nustato technines sąlygas elektroninei bei programinei įrangai Lietuvos Respublikos kasos aparatų ir su jais susijusių techninių įrengimų bei prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių, įtraukiamų į Lietuvos Respublikoje leidžiamų naudoti kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų modelių sąrašą (toliau – Sąrašas). Šie Techniniai reikalavimai taikomi kasos aparatams bei prekybos (paslaugų teikimo) automatams, neįtrauktiems į Sąrašą, kurie pateikti techninei ekspertizei po šių Techninių reikalavimų įsigaliojimo.

2. Techniniuose reikalavimuose vartojamos sąvokos:

kasos aparatas – tai įrengimas, kuriuo registruojamos prekybinės (paslaugų) operacijos, apskaičiuojami mokesčiai ir bendra mokėtina suma, kaupiami bei saugomi minėtų operacijų duomenys, spausdinami dokumentai ir ataskaitos;

kompiuterinis kasos aparatas – tai kompiuterio pagrindu sukonstruotas kasos aparatas;

fiskaliniai duomenys – tai ūkinių operacijų piniginei išraiška, taip pat mokesčių tarifai ir apskaičiuotų mokesčių sumos;

fiskalinė operacija – tai ūkinė operacija, keičianti kasos aparato fiskalinių duomenų sumuojančių skaitiklių reikšmes;

ne fiskalinė operacija – tai ūkinė operacija, nekeičianti kasos aparato fiskalinių duomenų sumuojančių skaitiklių reikšmių;

fiskalinė atmintis – tai nuo informacijos korekcijos apsaugotas (įrašytų duomenų neįmanoma pakeisti ar panaikinti, nesunaikinus paties atminties įrenginio), fiskalinius duomenis kaupiantis (duomenims išsaugoti nereikalingas maitinimo šaltinis) atminties įrenginys;

fiskalinis blokas – tai įrenginys, kuriuo registruojami, apdorojami, tikrinami, kaupiami, įrašomi į fiskalinę atmintį ir saugomi fiskaliniai duomenys;

fiskalinės atminties inicijavimas – tai kasos aparato (fiskalinio bloko) parengimas dirbti fiskaliniu režimu;

atminties duomenų grąžinimas į pradinę reikšmę – tai kasos aparato nepanaikinamoje elektroninėje atmintyje saugomų duomenų perėjimas (pervedimas) į nulinę reikšmę;

kasos aparato darbo programa – tai konkretaus kasos aparato modelio programa, kuri valdo visus kasos aparato įrenginius;

kompiuterinio kasos aparato darbo programa – tai operacinė sistema, fiskalinio bloko darbo programa, kasos aparato visų funkcijų valdymo programos, naudotojo taikomosios programos;

aptarnavimo programa – tai kompiuterinio kasos aparato programa, skirta aptarnavimo specialistams programuoti bei tikrinti fiskalinio bloko funkcijas;

kasos aparato fiskalinis kvitas – tai nustatyto turinio kasos aparatu išspausdintas prekių (paslaugų) pardavimo ir (ar) pirkimo operacijų dokumentas, atitinkantis šiam dokumentui keliamus reikalavimus;

kasos aparato ne fiskalinis kvitas – tai nustatyto turinio kasos aparatu išspausdintas ūkinių ir ne ūkinių operacijų, išskyrus pirkimo-pardavimo operacijų, dokumentas;

dienos(pamainos) fiskalinė ataskaita (Z) – tai kasos aparatu išspausdintas fiskalinis kvitas, kuriame pateikti suminiai nepanaikinamoje elektroninėje atmintyje sukaupti fiskaliniai duomenys. Ataskaitą spausdinant, šie duomenys įrašomi į fiskalinę atmintį, juos grąžinant nepanaikinamoje elektroninėje atmintyje į nulinę reikšmę;

dienos (pamainos) tarpinė ataskaita (X) – tai kasos aparatu išspausdintas ne fiskalinis kvitas, kuriame pateikti suminiai duomenys, sukaupti po paskutinės dienos (pamainos) fiskalinės ataskaitos (Z) spausdinimo;

suminė fiskalinė ataskaita – tai kasos aparatu išspausdintas fiskalinis kvitas, kuriame pateikiami nurodyto laikotarpio ar tam tikro skaičiaus fiskalinių ataskaitų (Z) iš fiskalinės atminties paimti fiskaliniai suminiai duomenys;

išsami fiskalinė ataskaita – tai kasos aparatu išspausdintas fiskalinis kvitas, kuriame iš fiskalinės atminties pateikti nurodyto laikotarpio kiekvienos dienos fiskalinių ataskaitų duomenys;

prekybos automatas – tai mechaninis arba elektroninis įrengimas, kuris po pinigų sumokėjimo atlieka prekių (paslaugų) pardavimo ir/ar supirkimo operacijas;

mechaninis prekybos automatas – tai monetų priėmimo ir atpažinimo mechanizmą turintis prekybos automatas;

elektroninis prekybos automatas – tai pinigų skaičiuoklį turintis prekybos automatas, galintis registruoti ir spausdinti/nuskaityti atliktų prekybinių operacijų ataskaitas;

pinigų skaičiuoklis – tai pinigų ir/ar banko kortelių priėmimą, atpažinimą ir jų skaičiavimą atliekantis įrenginys. Pinigų skaičiuoklis yra sudėtinė automato dalis, kuri vykdo automato finansinę apskaitą. Finansinę apskaitą gali vykdyti ir pats automatas, jei yra numatyta tokia galimybė. Automatas arba pinigų skaičiuoklis privalo turėti gamintojo serijinį numerį.

II. KASOS APARATAMS KELIAM BENDRIEJI TECHNINIAI REIKALAVIMAI

3. Kompaktinės konstrukcijos kasos aparatuose turi būti plombuojamas korpusas.

4. Modulinės konstrukcijos kasos aparatuose turi būti plombuojamas modulis, kuriame įmontuotas fiskalinis blokas, fiskalinių duomenų perdavimo linijų jungtys ir kitos vietos, nurodytos kasos aparato plombavimo plane. Plombavimo planą tvirtina kasos aparatų ekspertinė įmonė.

5. Kasos aparate turi būti kvitų ir kontrolinės juostos spausdintuvai. Kvituose, dokumentuose ir kontrolinėje juostoje įrašai turi būti tapatūs.

6. Kasos aparatuose naudojamas kvitų ir ataskaitų popierius turi užtikrinti spausdintos informacijos išsaugojimą ne mažiau kaip 11 metų, kasos aparatų kontrolinių juostų popierius – ne mažiau kaip 6 metus.

7. Visi kasos aparatu spausdinami dokumentai turi būti numeruojami ne mažiau kaip 4 ženklais nuosekliai didėjančia tvarka.

8. Spausdinamų dokumentų pavadinimai turi atitikti šiuose Techniniuose reikalavimuose nurodytus pavadinimus.

9. Kasos aparatu registruojama prekių grąžinimo operacija gali būti vykdoma tik kaip ne fiskalinė operacija. Tokios grąžinimų operacijos neturi daryti įtakos fiskalinių duomenų skaitiklių (įplaukų ir mokesčių) sukaupoms sumoms.

10. Kasos aparato darbas turi būti automatiškai blokuojamas, jeigu:

10.1. atjungiama fiskalinė atmintis, fiskalinis blokas arba nustatoma fiskalinės atminties klaida;

10.2. yra visiškai užpildyta fiskalinė atmintis;

10.3. atjungiami fiskalinio bloko spausdintuvai;

10.4. baigiasi kontrolinė juosta.

11. Kasos aparatas neturi vykdyti tokių funkcijų:

11.1. neigiamos pirkinio sumos registravimo fiskaliniame kvite;

11.2. koreguoti ir/ar anuluoti fiskalinę informaciją išspausdinus fiskalinį kvitą.

12. Kasos aparatu registruojamos nuolaidos (antkainiai) turi keisti pardavimų bei mokesčių sumas proporcingai pakitusioms prekių kainoms.

13. Kvitai ir ataskaitos turi būti spausdinami ir ekranuose informacija vaizduojama Lietuvos Respublikos valstybine kalba. Spausdinamų specialių simbolių ir sutrumpinimų paaiškinimai turi būti pateikti kasos aparato techniniame pase ir naudotojų instrukcijoje.

14. Kasos aparatų programinė įranga turi užtikrinti programavimo ataskaitų spausdinimą.

15. Kasos aparato ir fiskalinio bloko korpuse (etiketėje) turi būti pažymėtas modelis (modifikacija), rėmo serijos numeris, firmos gamintojos pavadinimas.

16. Kasos aparatas fiskaliniuose kvituose turi spausdinti fiskalinį logotipą ir unikalų kasos aparato numerį.

17. Fiskalinį logotipą sudaro trijų raidžių LTF derinys (pavaizduotas žemiau), o unikalųjį kasos aparato numerį – du raidiniai ženklai ir ne mažiau kaip šeši skaitmeniniai-abėcėliniai simboliai, nusakantys kasos aparato fiskalinės atminties numerį. Nesikartojančius raidinius ženklus suteikia ekspertinė įmonė. Tarp raidinių ženklų ir fiskalinės atminties bloko numerio turi būti vieno ženklo tarpas.

III. KASOS APARATŲ ĮRANGAI KELIAMIEI TECHNINIAI REIKALAVIMAI

18. Kasos aparate privalo būti tokie funkciniai blokai:

18.1. fiskalinis blokas (procesorius, darbo programų atmintis, nepanaikinama elektroninė atmintis ir fiskalinė atmintis). Šis blokas vykdo fiskalinių duomenų registravimą, apdorojimą, kaupimą ir automatišką jų įrašymą į fiskalinę atmintį spausdinant dienos fiskalinę ataskaitą (Z). Fiskalinio bloko darbo programa turi kontroliuoti kvitų, kitų dokumentų ir kontrolinės juostos spausdinimą;

18.2. klaviatūra ar jos funkcinis analogas;

18.3. kasininkui ir pirkėjui skirti ekranai, kuriuose rodomos kvituose išspausdinamos sumos (kainos);

18.4. kvitų ir kontrolinės juostos spausdintuvas(-ai);

18.5. kasos stalčius;

18.6. nepanaikinama elektroninė atmintis.

19. Pirkėjui skirtame ekrane turi būti pateikiama tokia informacija:

19.1. kiekvienos perkamos prekės kaina;

19.2. bendra mokėtina suma;

19.3. pirkėjo pateikta pinigų suma ir grąža jam.

20. Nepanaikinama elektroninė atmintis informaciją turi saugoti ne mažiau kaip 30 dienų po aparato išjungimo iš maitinimo šaltinio.

21. Nepanaikinamos elektroninės atminties skaitiklių rodmenų praradimo atveju šių skaitiklių rodmenys atkuriami iš fiskalinės atminties. Nepanaikinamoje elektroninėje atmintyje turi būti saugoma tokia informacija:

21.1. įmonės pavadinimas, kasos aparato įrengimo adresas ir mokesčių mokėtojo arba PVM kodas;

21.2. paskutinio fiskalinio kvito eilės numeris;

21.3. bendra kasos aparatu įregistruota pardavimų suma (pvz., **GT, BS, NS** skaitikliai);

21.4. dienos pardavimų įplaukų ir mokesčių sumos, atitinkančios kiekvieną mokesčio tarifą, taip pat PVM neapmokestinamų pardavimų suma;

21.5. paskutinio kasos aparatu išspausdinto dokumento eilės numeris, kurio skaitiklis neturi būti grąžinamas į pradinę reikšmę išspausdinus dienos fiskalinę ataskaitą (Z), o skaitiklio skilčių skaičius ne mažesnis kaip 4;

21.6. dienos pardavimų suma ir sumos pagal mokėjimo būdus;

21.7. dienos pardavimų suma ir sumos pagal kiekvieną valiutą, jei kasos aparate realizuota atsiskaitymo valiuta funkcija;

21.8. įmokų ir išmokų sumos bei jų skaičius, jei kasos aparate realizuotos įmokų priėmimo ir išmokų išmokėjimo funkcijos;

21.9. už grąžintas (supirktas) prekes (paslaugas) išmokėtos sumos ir grąžinimo operacijų skaičius, jei grąžinimo (supirkimo) operacijos registruojamos kasos aparatu;

21.10. pinigų įdėjimo ir išėmimo operacijų skaičius ir įdėtų bei išimtų pinigų sumos;

21.11. nuolaidų ir antkainių skaičius ir jų sumos, jei kasos aparate realizuota nuolaidų ir antkainių apskaičiavimo funkcija;

21.12. išspausdintuose pirkėjų kvituose taisymų skaičius ir bendra taisymų suma;

21.13. panaikintų pirkėjo kvitų skaičius ir bendra juose nurodyta pardavimų suma, jei kasos aparate realizuota ši funkcija.

22. Tik išspausdinus fiskalinę dienos ataskaitą gali būti atliekamos tokios procedūros:

22.1. koreguojama data ir laikas;

22.2. keičiamas mokesčių tarifas.

23. Spausdinant dienos fiskalinę ataskaitą, fiskaliniai duomenys turi būti įrašomi į fiskalinę atmintį.

24. Kasos aparato atmintyje laikomiems duomenims apsaugoti turi būti naudojamas korpuso (fiskalinio bloko) viduje esantis maitinimo šaltinis.

25. Duomenys fiskalinėje atmintyje įrašomi nuo jos darbo inicijavimo procedūros.

26. Fiskalinėje atmintyje turi būti saugoma tokia informacija, kuri turi sutapti su atspausdintomis atitinkamomis ataskaitomis:

26.1. unikalus kasos aparato numeris;

26.2. įmonės, naudojančios kasos aparatą, kodas arba PVM kodas;

26.3. ne mažiau kaip 4 mokesčių tarifai, jų keitimo data;

26.4. nepanaikintos atminties duomenų grąžinimo į nulinę reikšmę data ir eilės numeris;

26.5. kiekvienos dienos fiskalinės ataskaitos (Z) duomenys:

26.5.1. ataskaitos data ir eilės numeris;

26.5.2. dienos pardavimo ir mokesčių sumos, atitinkančios kiekvieną mokesčio tarifą, taip pat PVM neapmokestinamų prekių pardavimo suma;

26.5.3. fiskalinių kvitų skaičius.

27. Fiskalinėje atmintyje turi sutilti ne mažiau kaip 1500 fiskalinių dienos ataskaitų (Z) duomenų įrašų.

28. Kasos aparatas turi spausdinti įspėjimo pranešimą įrašant jį į kiekvieną fiskalinę ataskaitą likus ne mažiau kaip 30 dienų iki fiskalinės atminties užsipildymo.

29. Kasos aparatas privalo iš fiskalinės atminties spausdinti:

29.1. nurodyto laikotarpio (pagal datas ir fiskalinių ataskaitų (Z) numerius) išsamią (dienų) fiskalinę ataskaitą;

29.2. nurodyto laikotarpio (pagal datas ir dienos fiskalinių ataskaitų (Z) numerius) suminę fiskalinę ataskaitą.

30. Sugedus kasos aparatui, ataskaitoms iš fiskalinės atminties išspausdinti turi būti numatyta galimybė panaudoti veikiantį kasos aparatą arba kitas technines priemones.

31. Kompiuterizuotos kasų sistemos kiekvienoje prekybos (paslaugų) atsiskaitymo vietoje turi turėti fiskalinį bloką, tiesiogiai valdantį fiskalinių duomenų kvitų ir kontrolinės juostos spausdintuvus.

32. Kasos aparato konstrukcija turi būti tokia, kad per įvedimo – išvedimo sąsajų įtaisus ar klaviatūrą nebūtų galima pakeisti fiskalinio bloko darbo programos ir fiskalinių duomenų.

33. Su kasos aparatais susiję techniniai įrenginiai ir atsarginės dalys turi turėti tokias technines savybes, kad juos prijungus (ar pakeitus atitinkamus blokus ir mazgus) nepakistų kasos aparatų sugebėjimas apsaugoti fiskalinius duomenis.

34. Kasos aparato arba fiskalinio bloko darbo programos turi būti saugomos vienkartinio programavimo laikmenoje, kurios, neišėmus iš kasos aparato, turinio neįmanoma pakeisti.

IV. KASOS APARATU SPAUSDINAMIEMS DOKUMENTAMS KELIAMI REIKALAVIMAI

35. Kasos aparatu spausdinami dokumentai turi būti lengvai įskaitomi.

36. Kasos aparatu gali būti spausdinami ir reklaminio ar informacinio pobūdžio dokumentai.

37. Kasos aparato fiskaliniame kvite turi būti spausdinami tokie duomenys:

37.1. kvito antraštė (įmonės pavadinimas, kasos aparato įrengimo adresas ir PVM mokėtojo arba įmonės kodas), ne mažiau kaip 2 programuojamos eilutės;

37.2. kvito eilės numeris, data (metai – 4 ženklai, mėnuo – 2 ženklai, diena – 2 ženklai) ir laikas (valanda – 2 ženklai, minutės – 2 ženklai);

37.3. prekės (paslaugos) ar jų grupės pavadinimas (ne mažiau kaip 8 ženklai);

37.4. prekės (paslaugos) kaina ir suma (ne mažiau kaip 7 ženklai, iš kurių 2 skirti šimtosioms dalims reikšti, neskaitant dešimtainio taško);

37.5. prekių (paslaugų) kiekis, jei nelygus vienetui;

37.6. prekės (paslaugos) kainai taikomas mokesčio tarifas ar kodas;

37.7. mokesčių suma pagal kiekvieną mokesčio tarifą, nurodant jai priskirtą mokesčio tarifą ar jo kodą;

37.8. taikomų nuolaidų arba atkainių dydžiai ir/ar sumos;

37.9. įregistruotų sumų taisymai;

37.10. visa mokėtina ar išmokėtina suma;

37.11. gauta ar išmokėta pinigų suma;

37.12. grąža, jei ji nelygi nuliui;

37.13. fiskalinis logotipas ir unikalus kasos aparato numeris.

38. Duomenys, nurodyti 37.1 ir 37.13 punktuose, žymi kasos aparato fiskalinio kvito pradžią ir pabaigą.

39. Kasos aparato ne fiskaliniame kvite turi būti spausdinami tokie duomenys:

39.1. kvito antraštė (įmonės pavadinimas, kasos aparato įrengimo adresas ir PVM mokėtojo arba įmonės kodas), ne mažiau kaip 2 programuojamos eilutės;

39.2. kvito eilės numeris, data (metai – 4 ženklai, mėnuo – 2 ženklai, diena – 2 ženklai) ir laikas (valanda – 2 ženklai, minutės – 2 ženklai);

39.3. ne fiskalinės operacijos pavadinimas (ne mažiau kaip 8 ženklai);

39.4. ne fiskalinės operacijos piniginė išraiška;

39.5. unikalus kasos aparato numeris.

40. Duomenys, nurodyti 39.1 ir 39.5 punktuose, žymi kasos aparato ne fiskalinio kvito pradžią ir pabaigą.

41. Kasos aparatu spausdinamuose reklaminio ar informacinio pobūdžio dokumentuose turi būti tokie duomenys:

41.1. įmonės pavadinimas;

41.2. dokumento pavadinimas;

41.3. dokumento eilės numeris, data (metai – 4 ženklai, mėnuo – 2 ženklai, diena – 2 ženklai) ir laikas (valanda – 2 ženklai, minutės – 2 ženklai);

41.4. unikalus kasos aparato numeris.

42. Duomenys, nurodyti 41.1 ir 41.4 punktuose, žymi kasos aparatu išspausdinto dokumento pradžią ir pabaigą.

43. Dienos fiskalinėje ataskaitoje (Z) turi būti spausdinami tokie duomenys:
- 43.1. antraštė (įmonės pavadinimas, kasos aparato įrengimo adresas ir PVM mokėtojo arba įmonės kodas);
 - 43.2. ataskaitos pavadinimas (DIENOS FISKALINĖ ATASKAITA);
 - 43.3. ataskaitos eilės numeris, spausdinimo data, laikas ir dokumento eilės numeris;
 - 43.4. mokesčių kodai, tarifai ir paskutiniųjų keitimo data ir eilės numeris;
 - 43.5. dienos pardavimų ir mokesčių sumos, atitinkančios kiekvieną mokesčio kodą, taip pat neapmokestinta suma. Mokesčių sumos turi atitikti pirkėjo kvituose apskaičiuotų mokesčių sumas;
 - 43.6. bendra dienos pardavimų suma;
 - 43.7. bendra kasos aparatu įregistruota pardavimų suma (pvz., **GT, BS, NS** skaitikliai);
 - 43.8. šios ataskaitos laikotarpiu išspausdintų fiskalinių kvitų skaičius;
 - 43.9. nepanaikintos elektroninės atminties duomenų grąžinimo į nulinę reikšmę data ir eilės numeris (būtinas, jei ataskaitos laikotarpiu nepanaikintos elektroninės atminties duomenys buvo grąžinti į nulinę reikšmę);
 - 43.10. sumos pagal mokėjimo būdus ir valiutą;
 - 43.11. jeigu operacijos buvo registruotos, tai ir tokie duomenys:
 - 43.11.1. išmokėtos sumos už grąžintas (supirktas) prekes (paslaugas);
 - 43.11.2. nuolaidų ir antkainių skaičius ir jų sumos;
 - 43.11.3. pirkėjų kvituose taisymų skaičius ir bendra taisyta suma;
 - 43.11.4. panaikintų pirkėjo kvitų skaičius ir bendra suma;
 - 43.12. pinigų įdėjimo ir išėmimo operacijų skaičius ir įdėtų bei išimtų pinigų sumos;
 - 43.13. įmokų ir išmokų sumos bei jų skaičius;
 - 43.14. gryųjų pinigų kasos aparate likutis;
 - 43.15. fiskalinis logotipas ir unikalus kasos aparato numeris.
44. Duomenys, nurodyti 43.1 ir 43.15 punktuose, žymi kasos aparatu išspausdintos ataskaitos pradžią ir pabaigą.
45. Suminėje fiskalinėje ataskaitoje, spausdinamoje iš fiskalinės atminties, turi būti tokie duomenys:
- 45.1. antraštė (įmonės pavadinimas, kasos aparato įrengimo adresas ir PVM mokėtojo kodas arba įmonės kodas);
 - 45.2. ataskaitos pavadinimas (SUMINĖ FISKALINĖ ATASKAITA);
 - 45.3. dokumento data, laikas ir eilės numeris;
 - 45.4. nurodytas datų ar dienos fiskalinių ataskaitų (Z) numerių intervalas;
 - 45.5. surastų nurodyto laikotarpio datų ir dienos fiskalinių ataskaitų (Z) numerių intervalas;
 - 45.6. mokesčių tarifai ir kodai, jų keitimo data ir eilės numeris;
 - 45.7. nurodyto laikotarpio pardavimų ir mokesčių sumos, atitinkančios kiekvieną mokesčio kodą, ir neapmokestinama suma;
 - 45.8. bendra nurodyto laikotarpio pardavimų suma;
 - 45.9. nurodyto laikotarpio išspausdintų fiskalinių kvitų skaičius;
 - 45.10. paskutinio nepriklausomai nuo nurodytojo laikotarpio nepanaikintos elektroninės atminties duomenų grąžinimo į nulinę reikšmę data ir eilės numeris (būtinas po pirmojo grąžinimo);
 - 45.11. fiskalinis logotipas ir unikalus kasos aparato numeris.
46. Duomenys, nurodyti 45.1 ir 45.11 punktuose, žymi kasos aparatu išspausdintos ataskaitos pradžią ir pabaigą.
47. Išsamioje fiskalinėje ataskaitoje, spausdinamoje iš fiskalinės atminties, turi būti tokie duomenys:
- 47.1. antraštė (įmonės pavadinimas, kasos aparato įrengimo adresas ir PVM mokėtojo arba įmonės kodas);
 - 47.2. ataskaitos pavadinimas (IŠSAMI FISKALINĖ ATASKAITA);
 - 47.3. dokumento data, laikas ir eilės numeris;
 - 47.4. nurodytas datų ar dienos fiskalinių ataskaitų (Z) numerių intervalas;

- 47.5. kiekvienos ataskaitos pardavimų ir mokesčių sumos, atitinkančios kiekvieną mokesčio kodą ir neapmokestinama suma;
- 47.6. bendra nurodyto laikotarpio pardavimų suma;
- 47.7. nurodyto laikotarpio išspausdintų fiskalinių kvitų skaičius;
- 47.8. fiskalinis logotipas ir unikalus kasos aparato numeris.
48. Duomenys, nurodyti 47.1 ir 47.8 punktuose, žymi kasos aparatu išspausdintos ataskaitos pradžią ir pabaigą.
49. Dienos tarpinėje ataskaitoje (X) turi būti tokie duomenys:
- 49.1. antraštė (įmonės pavadinimas, kasos aparato įrengimo adresas ir PVM mokėtojo arba įmonės kodas);
- 49.2. ataskaitos pavadinimas (DIENOS TARPINĖ ATASKAITA);
- 49.3. dokumento eilės numeris, data ir laikas;
- 49.4. mokesčių kodai, tarifai ir paskutinioji jų keitimo data ir eilės numeris;
- 49.5. pardavimų ir mokesčių sumos, atitinkančios kiekvieną mokesčio kodą, taip pat neapmokestinama suma;
- 49.6. dienos pardavimų suma;
- 49.7. išspausdintų fiskalinių kvitų skaičius;
- 49.8. sumos pagal mokėjimų būdus bei valiutą;
- 49.9. jeigu operacijos buvo registruotos, tai ir tokie duomenys:
- 49.9.1. išmokėtos sumos už grąžintas (supirktas) prekes (paslaugas);
- 49.9.2. nuolaidų ir atkainių skaičius ir jų sumos;
- 49.9.3. pirkėjų kvituose taisymų skaičius ir bendra taisyta suma;
- 49.9.4. panaikintų pirkėjų kvitų skaičius ir bendra suma;
- 49.10. pinigų įdėjimo ir išėmimo operacijų skaičius ir įdėtų bei išimtų pinigų sumos;
- 49.11. įmokų ir išmokų sumos bei jų skaičius;
- 49.12. gryųjų pinigų kasos aparate likutis;
- 49.13. unikalus kasos aparato numeris.
50. Duomenys, nurodyti 49.1 ir 49.13 punktuose, žymi kasos aparatu išspausdintos ataskaitos pradžią ir pabaigą.
51. Kasos aparato kontrolinėje juostoje įrašai ir įrašai kvituose, dokumentuose turi būti tapatūs.
52. Kontrolinėje juostoje gali būti nespausdinama:
- 52.1. kvitų antraštė;
- 52.2. visas kasos aparatu išspausdinto reklaminio ar informacinio pobūdžio dokumento turinys.

V. SPECIALIZUOTIEMS KASOS APARATAMS KELIAMI REIKALAVIMAI

53. Degalinių kasos aparatai turi atitikti tokius papildomus reikalavimus:
- 53.1. kasos aparatas turi būti sujungtas su degalų įpylimo kolonėlėmis taip, kad neįregistravus prekybinės operacijos kasos aparatu, būtų neįmanoma įpilti degalų;
- 53.2. kasos aparatas turi valdyti kolonėles taip, kad išpiltų degalų kiekis sutaptų su kasos aparatu įregistruotų degalų kiekiu;
- 53.3. kasos aparatas turi blokuoti sistemos arba degalų įpylimo kolonėlės darbą, pažeidus informacijos perdavimą linijomis, jungiančiomis atskirus modulius ir kolonėles. Šį faktą turi registruoti kasos aparatas kontrolinėje juostoje;
- 53.4. kasos aparatas negali turėti galimybės nepažeidus kolonėlės plombavimo iš sistemos kompiuterio reguliuoti kolonėlės pilstomo kuro dozatoriaus tikslumo;
- 53.5. kasos aparato fiskalinis kvitas turi būti spausdinamas tiksliai baigus pilti degalus;
- 53.6. dienos fiskalinėje ataskaitoje (Z) arba kartu su ja išspausdintoje dienos tarpinėje ataskaitoje (X) turi būti išspausdinti duomenys apie parduoatų degalų kiekį ir jų pardavimo sumas pagal kiekvieną degalų rūšį bei 53.3 punkte nurodytą informacijos perdavimo pažeidimų skaičių;

53.7. kompiuterinio kasos aparato įrangos konstrukcija ir kasos funkcijų valdymo programa turi būti tokios, kad naudotojas negalėtų dirbti kompiuterio operacinės sistemos terpėje. Šių reikalavimų nuostatos turi būti užtikrinamos visos sistemos techninėje ir programinėje įrangoje bei sistemos plombavimu.

54. Nešiojamas kasos aparatas – tai pagal konstrukciją pritaikytas nešioti kasos aparatas, turintis autonominį maitinimo šaltinį, kuris:

54.1. gali neturėti šių funkcinių įrenginių:

54.1.1. klientui skirto ekrano;

54.1.2. kasos aparato stalčiaus;

54.2. gali nespausdinti:

54.2.1. kontrolinės juostos, tačiau vietoj jos turi būti nuo maitinimo nepriklausoma elektroninė kontrolinė juosta, į kurią telpa ne mažiau kaip 100 kvitų (įskaitant ataskaitas) duomenys. Užpildžius elektroninę kontrolinę juostą, kasos aparato darbas turi būti blokuojamas, kol elektroninės kontrolinės juostos duomenys bus išspausdinti kvitų juostoje. Juos išspausdinus, elektroninė kontrolinė juosta gali kaupti naujus duomenis. Turi būti galimybė spausdinti kontrolinę juostą ir iš neužpildytos elektroninės juostos;

54.2.2. prekių (paslaugų) kiekio;

54.2.3. iš pirkėjo gautos sumos;

54.2.4. pirkėjui grąžintos sumos.

55. Kasos aparato, skirto atsiskaitymams valiuta, programinė įranga turi užtikrinti:

55.1. iš pirkėjo gautos ir jam išmokamos užsienio šalies valiutos sutrumpinto pavadinimo spausdinimą kasos aparato kvite;

55.2. užsienio šalių valiutos konvertavimą pagal Lietuvos banko nustatytą oficialų valiutos konvertavimo kursą. Šis kursas turi būti spausdinamas dienos fiskalinėje ir tarpinėje ataskaitoje.

56. Restoranų, kavinių, viešbučių ir pan. kasos aparatų programinė įranga turi užtikrinti:

56.1. mokėtinų (užsakymų) sumų kaupimą specialiuose skaitikliuose (sąskaitose), spausdinti jas kontrolinėje juostoje nedidinant pardavimo sumos;

56.2. uždarant kliento sąskaitą spausdinti fiskalinį kvitą;

56.3. neapmokėtų sąskaitų duomenų spausdinimą kontrolinėje juostoje, spausdinant dienos fiskalinę ataskaitą (Z).

VI. KASOS APARATŲ TECHNINĖ EKSPERTIZĖ

57. Veikiantis kasos aparatas ekspertizei pateikiamas kartu su:

57.1. naudotojo instrukcija;

57.2. programavimo instrukcija;

57.3. techninės priežiūros ir remonto instrukcija;

57.4. kasos aparato ir fiskalinio bloko principinės elektroninės schemas, specifikacijos ir elementų išdėstymo plokštėje brėžiniais (nuotraukomis);

57.5. kasos aparato fiskalinio bloko ir kasos funkcijų valdymo darbo programa;

57.6. galiojančiu Lietuvos Respublikoje elektrosaugos ir elektromagnetinio suderinamumo atitikties sertifikatu;

57.7. kasos aparato (fiskalinio bloko) plombavimo planu;

57.8. gamintojo(-ų) etikete (jos kopija, brėžiniu), kurios tvirtinamos ant kasos aparato korpuso ir/ar fiskalinio bloko;

57.9. garantiniu raštu dėl kasos aparato arba fiskalinio bloko darbo programos ir fiskalinių duomenų saugumo (nepakeičiamumo).

58. Kartu su kompiuteriniu kasos aparatu ekspertizei papildomai pateikiami:

58.1. blokinė schema, fiskalinio bloko ir kasos aparato funkcijų valdymo darbo programos bei jų aprašymai;

58.2. programinės įrangos sąrašas ir trumpas sudėtinių dalių aprašymas;

58.3. fiskalinio bloko komandų aprašymas;

- 58.4. aptarnavimo programa, jos aprašymas;
- 58.5. esant būtinumui – kiti ekspertinės įmonės reikalaujami dokumentai.
- 59. Visi dokumentai ekspertizei turi būti pateikiami dviem egzemplioriais, o plombavimo planas – trimis egzemplioriais.

VII. PREKYBOS (PASLAUGŲ TEIKIMO) AUTOMATAMS KELIAMİ TECHNINIAI REIKALAVIMAI

60. Prekybos (paslaugų teikimo) automatas (toliau – automatas) gali būti mechaninis arba elektroninis.

61. Mechaninio automato monetų priėmimo ir atpažinimo mechanizmas ir elektroninio automato pinigų skaičiuoklis privalo skirti Lietuvos ir/ar Europos Sąjungos pinigus nuo kitų valstybių pinigų ar žetonų. Identifikuojamus pinigų nominalus nurodo gamintojas ar prekybos (paslaugų teikimo) automatą eksploatuojantis ūkio subjektas.

62. Elektroniniam prekybos automatui nebūtina kvitų spausdinimo funkcija, tačiau turi būti užtikrinta galimybė spausdinti arba nuskaityti finansines ataskaitas.

63. Elektroninio prekybos aparato pinigų skaičiuokliui keliami tokie techniniai reikalavimai:

63.1. jų nepanaikinamuose suminiuose skaitliukuose turi būti numatytos ne mažiau kaip 2 skiltys litams, eurams ir 2 skiltys – centams;

63.2. pinigų skaičiuoklis turi užtikrinti pinigų grąžinimą pirkėjui, pasibaigus prekėms ar automatui neveikiant.

64. Mechaninio automato monetų priėmimo ir atpažinimo mechanizmas ir elektroninio automato pinigų skaičiuoklis gali būti pritaikyti darbui tiek su vienu, tiek su kelių monetų ar banknotų nominalais:

64.1. jeigu elektroninio prekybos (paslaugų teikimo) aparato pinigų skaičiuoklis pritaikytas darbui su vienu pinigų nominalu, finansinėje ataskaitoje gali būti vedama tik vienetinė prekių apskaita;

64.2. jeigu elektroninio prekybos (paslaugų teikimo) automato pinigų skaičiuoklis pritaikytas dirbti su keliais monetų ar banknotų nominalais, jame turi būti įrengtas indikatorius, kuris rodo pirkėjo įmokėtų pinigų bendrą sumą.

65. Elektroninio prekybos (paslaugų teikimo) automato nepanaikinamoje atmintyje turi būti kaupiami tokie duomenys:

65.1. bendras parduotų prekių ar suteiktų paslaugų skaičius, jei automatas pritaikytas dirbti su vienu pinigų nominalu;

65.2. bendra įplaukų suma litais ir/ar eurai, jei automatas pritaikytas dirbti su skirtingomis prekių kainomis;

65.3. bendra įplaukų suma litais ir/ar eurai, jei automatas arba skaičiuoklis pritaikytas dirbti su keliais pinigų nominalais.

66. Atjungus elektroninį automatą nuo maitinimo įtampos, finansiniai duomenys turi būti išsaugomi ne mažiau kaip 30 parų.

67. Elektroninio automato darbas turi būti automatiškai blokuojamas, jeigu bandoma atjungti nepanaikinamą atmintį arba pinigų skaičiuoklį.

68. Mechaninis automatas, elektroninis automatas ar jo pinigų skaičiuoklis plombuojami taip, kad, nepažeidus plombų, nebūtų galima įtakoti jų darbą.

VIII. PREKYBOS (PASLAUGŲ TEIKIMO) AUTOMATŲ TECHNINĖ EKSPERTIZĖ

69. Ekspertizei gali būti pateikiamas automatas ir/arba pinigų skaičiuoklis.

70. Kartu su veikiančiu automatu arba pinigų skaičiuokliu ekspertizei turi būti pateikta tokia techninė dokumentacija:

70.1. naudotojo instrukcija taisyklinga lietuvių kalba – 1 egz.;

70.2. gamintojo parengta naudotojo instrukcija (pageidautina anglų kaba) – 1 egz.;

- 70.3. gamintojo remonto ir techninės priežiūros dokumentacija (pageidautina anglų kaba) – 1 egz.;
- 70.4. automato elektrosaugos sertifikatas;
- 70.5. etiketės, tvirtinamos ant automato korpuso, brėžinys, kuriame parodomi visų užrašų tekstai ir jų išdėstymas;
- 70.6. plombavimo planas su trumpais paaiškinimais;
- 70.7. automato blokinė schema, elektroninė schema ir jų aprašymai;
- 70.8. programinės įrangos aprašymas;
- 70.9. pinigų skaičiuoklio darbo programa, įrašyta kompiuterinėje laikmenoje;
- 70.10. automato surinkimo brėžinys ir specifikacija;
- 70.11. esant būtinumui – kiti ekspertinės įmonės reikalaujami dokumentai.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

71. Kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų tiekėjai turi užtikrinti, kad visų modelių Lietuvos Respublikos rinkai tiekiamų (gaminamų) kasos aparatų ir prekybos (paslaugų teikimo) automatų elektroninė įranga bus tokia pat, kaip įtrauktojo į Sąrašą pavyzdžio. Kasos aparato arba prekybos (paslaugų teikimo) automato modelio, įtraukto į Sąrašą, techniniai ir programiniai pakeitimai, kurie gali turėti įtakos finansinių duomenų saugumui, turi būti įteisinami, remiantis ekspertinės įmonės išvada, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko sprendimu.

72. Asmenys, pažeidę Techninius reikalavimus, atsako teisės aktais nustatyta tvarka.

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

2004-01-20 raštu Nr. (14.18-03)-5K-0401310
